

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2019/20:6

Fredagen den 11 oktober

§ 1 Utrikes frågor

Utrikesminister Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 15 juli 2019

Återrapport från informellt möte den 29–30 augusti 2019

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 14 oktober 2019

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Dagens sammanträde är öppnat. Vi hälsar utrikesministern med medarbetare välkomna hit. Du är ett välbekant ansikte men är här för första gången i den här funktionen. Välkommen, utrikesminister Ann Linde!

Vi är traditionella och börjar med återrapporter.

Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! När det gäller FAC den 15 juli har jag inget att tillägga till den skriftliga rapport ni har fått.

Det har varit ett informellt ministermöte, Gymnich. Kabinettssekreteraren deltog. På agendan stod hybridhot, situationen i Gulfen, Arktis samt västra Balkan. Det var en gemensam diskussion med försvarsministrarna.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till information och samråd inför FAC den 14 oktober och dagordningspunkt 3, Aktuella frågor.

Anf. 4 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Federica Mogherini förväntas ta upp Venezuela, Libyen, Irak och utvecklingen i Gulfen.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Afghanistan.

Anf. 6 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Vid FAC kommer Afghanistan att diskuteras, men inga rådsslutsatser förväntas antas.

Afghanistan befinner sig i ett väldigt känsligt och osäkert läge. Det gäller såväl inrikespolitiskt som valprocessen och den suspenderade fredsprocessen. EU och EU:s medlemsstater har en viktig roll när det gäller att understödja en politisk lösning. Genom EU:s partnerskap med Afghanistan kan vi bidra till en sådan utveckling.

Diskussionen vid FAC väntas kretsa kring förutsättningarna för EU:s framtida stöd vid en eventuell fredsprocess. Vid FAC kommer regeringen att betona att EU tydligt måste kommunicera en gemensam hållning vad gäller förutsättningar för långsiktigt stöd till Afghanistan. EU behöver kunna anpassa engagemanget efter utfallet av en eventuell fredsprocess. Förutsättningarna för samarbetet kommer att vara bättre med en legitim och ansvarsfull regering som respekterar mänskliga rättigheter och demokratiska principer.

Regeringen vill att EU fortsätter att ge sitt starka stöd till mänskliga rättigheter likaså till framsteg inom demokratin och rättsstatens principer, liksom har gjorts de senaste 18 åren.

Regeringen ger starkt stöd till de initiativ som hittills har tagits för att nå en politisk lösning på konflikten. En lösning kan bara vara afghanskägd. EU:s agerande måste vara samordnat och inriktat på att främja intraafghanska fredssamtal och en vapenvila. Fortsatt nära samarbete med FN är avgörande.

Regeringen vill att EU fortsätter att ge starkt stöd till kvinnors rätt att delta i överläggningar om Afghanistans framtid. Det format som har skapats för dialog och fredsförhandlingar behöver vara inkluderande. Kvinnor måste vara delaktiga på ett meningsfullt sätt.

Sverige har ett omfattande och långsiktigt engagemang och är den femte största bilaterala biståndsgivaren. Vårt stöd har bidragit till framsteg inom bland annat utbildning, jämställdhet och fattigdomsbekämpning. Under tioårsperioden 2015–2024 kommer Sverige att stödja Afghanistan med upp till 8–8,5 miljarder kronor. Sverige kanaliserar hälften av utvecklingsstödet via den afghanska staten. Hälften av vårt stöd går i dag till Världsbanksfonden för Afghanistans återuppbyggnad, som i sin tur stöder den afghanska statens utvecklingsprojekt.

Vårt samarbete med den afghanska staten beror på dess förmåga och ambition att fortsätta värna demokrati, mänskliga rättigheter och reformer. Om den afghanska staten i framtiden skulle brista i dessa avseenden är regeringen beredd att i högre grad omdirigera vårt stöd till icke-statliga aktörer.

Anf. 7 LUDVIG ASPLING (SD):

Jag vill tacka för informationen.

Jag reagerade lite på det sista utrikesministern sa om eventuella brister i hanteringen av biståndet. Världsbanksfonden som utrikesministern nämner är den afghanska återuppbyggnadsfonden, ARTF. Den har haft enorma problem med skandaler, korruption och finansiering av spöklärare. Massvis med pengar har försvunnit. Den oberoende granskaren som 2018 genomförde en genomlysning av fonden kom fram till att den sannolikt har förvärrat den militära konflikten i Afghanistan, eftersom den har underblåst korruption och brutit ned allmänhetens förtroende för staten. Pengar har behandlats på ett så dåligt sätt.

Vad innebär det då när regeringen säger att den är beredd att agera om man missbrukar biståndet, om det inte går rätt till med biståndet? Om historien med den afghanska återuppbyggnadsfonden inte innebär att bistånd har använts på ett totalt felaktigt sätt vet jag inte var man har lagt ribban.

Vad det skulle innebära i praktiken att bistånd har använts på fel sätt?

Anf. 8 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack, utrikesministern, för en bra presentation av hållningen i Afghanistanfrågan!

Jag är tacksam för att du på sluttampen markerar tydligt att det också handlar om att vi får se vad som händer när man får ett valresultat. Det är klart att det påverkar vårt förhållningssätt. Regeringens ståndpunkt är välkommen.

Anf. 9 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Om det kommer information om att det förekommer korruption hanterar vi naturligtvis det, precis som vi nu i ett liknande fall gällande Unrwa omedelbart ser till att hantera situationen med hjälp av utredningar och så vidare. Vi ger självklart inte pengar om vi misstänker att de går till aktiviteter som vi inte stöder eller att de används på ett felaktigt sätt.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Syrien.

Anf. 11 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Vi har haft ett mycket bra och konstruktivt samarbete med utrikesutskottet i den här frågan. Det var information i går, och det har varit överläggningar i dag. Regeringens ståndpunkt är nu ändrad i enlighet med en rad konstruktiva förslag från olika partier i utrikesutskottet. Jag vill tacka dem som har gjort så att vi nu kommer att ha ett bättre förslag inför FAC.

Vi kommer att diskutera Syrien tillsammans med FN:s Syriensändebud Geir Pedersen. Men inga rådsslutsatser förutses. Mötet kommer att domineras av utvecklingen i nordöstra Syrien givet att Turkiet nu har påbörjat ett militärt angrepp i området. Regeringen kommer att insistera på att EU markerar mot de turkiska åtgärderna. Vi har även arbetat aktivt i New York för att förmå medlemmarna i FN:s säkerhetsråd att akut diskutera frågan, vilket de också gjorde i går.

Regeringen fördömer den turkiska militära offensiven på syriskt territorium. Vid FAC kommer regeringen att understryka att den bryter mot FN-stadgans våldsförbud och strider mot folkrätten. Den riskerar också att leda till förödande humanitära konsekvenser, till att destabilisera läget på marken, till att spela Daish i händerna och till att störa och komplicera den FN-ledda politiska processen. Minoriteter i området, såsom assyrier, syrianer och yazidier, måste skyddas.

Med anledning av utvecklingen kommer regeringen att vid FAC föreslå att EU inför sanktioner mot Turkiet i form av ett vapenembargo, det vill säga ett förbud mot att exportera vapen till landet. Även andra åtgärder bör undersökas vid FAC eller senare. Vi har även tittat på andra åtgärder men bedömt att i nuläget är ett vapenembargo det enda möjliga för att med kort tidsfrist sätta press på Turkiet. Andra åtgärder vore svårare att gå vidare med i detta läge.

EU behöver också tydliggöra att turkiska styrkor måste följa den internationella humanitära rättens krav och skydda civila från krigets verkningar. De humanitära konsekvenserna av den turkiska operationen kan komma att bli förödande. FN planerar för nya stora flöden av internflyktingar.

Sverige kommer att fortsätta bidra till att lindra lidande och nöd genom vårt omfattande humanitära bistånd. Det har varit på uppemot 3,7 miljarder sedan 2011. Den regionala Syrienstrategin är på 1,7 miljarder mellan åren 2016 och 2020. Regeringen kommer också på nästa veckas regeringssammanträde att fatta beslut om att öka stödet till nordöstra Syrien med 100 miljoner kronor.

Vid FAC kommer regeringen att uppmana EU och medlemsstaterna att öka sina insatser för att minska det mänskliga lidandet genom att ge humanitärt stöd till nordöstra Syrien och civila som tvingas fly.

Rådet kommer även att diskutera att en överenskommelse har nåtts för att etablera en så kallad konstitutionell kommitté för Syrien. En ny konstitution är en förutsättning för hållbar fred i Syrien. Det har sedan länge varit en central del av FN:s fredsanskränningar i landet. Det är ett positivt första steg och något som EU har välkomnat. Men det kommer att bli en komplicerad process framöver.

Vid FAC kommer även situationen i Idlib att behöva diskuteras. Den militära offensiv som den syriska regimen och Ryssland utför är djupt oroande. Vi tar FN:s varningar om nya flyktingströmmar från området på största allvar.

Vid FAC kommer regeringen även att understryka vikten av att EU står enad bakom överenskommen politik. Det gäller särskilt icke-normalisering av relationen till regimen och sanktioner. Regeringen kommer också att påminna om vikten av att EU fortsätter att driva frågan om ansvarsutkrävande, likaså frågorna om godtyckligt frihetsberövande och kvinnors deltagande i den politiska processen.

Anf. 12 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för föredragningen!

Jag instämmer i att det är positivt att vi i konstruktiv anda har kunnat komma framåt i denna fråga. Vi behövde ett särskilt sammanträde i utrikesutskottet i morse, före detta möte. Jag noterar att de synpunkter som Liberalerna i går förde fram tillsammans med Vänsterpartiet i stort sett är tillgodosedda och att det finns stöd för detta i riksdagen. Det gläder mig.

Det är just nu otroligt viktigt att mobilisera stöd i EU-kretsen för en tuff, handlingskraftig och tydlig linje gentemot Recep Tayyip Erdoğan och Turkiets regim. Vi ser sådana processer i flera länder. Finland har avbrutit sitt militära samarbete med Turkiet. Italien och flera andra länder har också agerat.

Jag har fått signaler också från kollegor i andra parlament om processer där och så vidare. Det är viktigt att Sverige nu är tydligt och agerar och försöker öka stödet för detta.

I övrigt instämmer jag i utrikesministerns genomgång av vad som är tänkbara risker på det humanitära området, där det givetvis handlar om enorma flyktingströmmar. Det är än så länge interna flyktingströmmar, men förr eller senare kommer ju människor att ha traskat fram till en gräns och gå in i ett grannland.

Givetvis handlar det också i förlängningen om frågan om Islamiska statens olika stridande och anhängare och deras barn som finns i lägret al-Hol. Det är en fråga som ständigt är på dagordningen.

Det här har inte tagit slut nu, utan denna nästa fas i Syrienkriget har precis påbörjats. Det lär bli fler möten här med mer specificerade diskussioner om vad för restriktiva åtgärder som kan vara tänkbara eller möjliga att genomföra gentemot Turkiet.

Anf. 13 DANIEL RIAZAT (V):

Jag vill instämma i det som Fredrik Malm just sa angående det konstruktiva samarbete som vi har haft. Vi har där kommit fram till en del slutsatser med regeringen och andra partier i utrikesutskottet som jag hoppas att alla här i EU-nämnden ställer sig bakom.

Jag tycker att det är väldigt bra att ni från regeringens sida exempelvis tar med frågan om vapenembargo. Jag tror att det är en av de absolut viktigaste frågor som finns just nu. Jag är starkt personligt kopplad till de här frågorna, och just nu går i princip all tid här i riksdagen till engagemang i dem.

Samtidigt som jag, som sagt, hoppas att vi kan få en bred enighet i de här frågorna och att EU-nämnden ställer sig bakom dem vill jag framföra ett par andra förslag som jag menar att regeringen bör kolla på i framtiden.

Det ena handlar om flygförbudszon. Jag vet att det har diskuterats, och jag känner inte riktigt till skälen till att det inte går att kräva något sådant eller varför det skulle försvåra på något sätt.

Det andra är mer inrikespolitiskt och handlar om de avtal som vi har med Turkiet, exempelvis flyktingavtalet. Där vet vi att resurser inte bara går till flyktingar utan också till att föra krig mot kurderna, assyrierna och andra minoritetsgrupper som faktiskt bekämpade IS åt hela världen under ett antal år.

Det handlar också om frågan om att stoppa svensk vapenexport generellt till Turkiet.

Vi har även en grundfråga i detta som rör EU. Den organisation som den turkiska staten säger att man nu attackerar är Kurdistans arbetarparti PKK. För att inte ge Erdoğan argumentation för att kunna invadera ett annat land mot denna bakgrund tror jag att det är oerhört viktigt att följa det som Europeiska unionens domstol nu har sagt vid två tillfällen: PKK ska inte anses vara en terrororganisation. På så sätt kan vi slå undan en del av argumentationen från diktator Erdoğan.

Jag skulle vilja att dessa frågor kommer upp framöver och att vi kan diskutera dem, oavsett var vi står i frågorna, så att vi kan komma någonvart med dem.

Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, utrikesministern, för föredragningen!

Som flera har sagt är det positivt att Sverige nu står med en enad röst när det gäller en så viktig fråga som ett angrepp på Syrien, och framför allt på kurder.

Vi är också glada att utrikesministern nu har tagit med kurder, assyrier, syrianer och även yazidier – jag tror att utrikesministern sa så. Det är bra att minoriteterna lyfts in i ståndpunkten.

Anfallen mot kurdkontrollerade områden riskerar att leda till en allvarlig situation när det gäller Islamiska staten. Det kommer att bli en svår balansgång, men EU har ett stort intresse av att hitta lösningar så att det så snabbt som möjligt blir ett stopp på anfallet.

Vi från Kristdemokraterna tycker att det är bra att EU och FN är tydliga med sitt avståndstagande och konstaterar att Turkiets angrepp är ett allvarligt brott mot folkrätten som försvårar möjligheterna till en fredlig lösning.

Helt centralt nu är att EU-länderna kan samlas i en gemensam hållning i relation till Turkiet via FN:s säkerhetsråd. Det är väl egentligen FN:s säkerhetsråd som i första hand kan göra den viktigaste insatsen. Men även EU kan göra det med ett vapenembargo.

Vi tycker att det är bra att man driver på för sanktioner, restriktiva åtgärder, vapenembargo och frysning av EU-stöd till Turkiet. Frysningen av EU-stödet har väl inte direkt kommit in i ståndpunkten från regeringen, som jag uppfattar det. Min fundering gäller lite grann att det stöd som vi redan har skickat till Turkiet när det gäller flyktingar har utgått från det antal flyktingar från Syrien som finns i Turkiet. Om Erdoğan nu har för avsikt att halvera detta antal är frågan: Hur ska stödet till Turkiet se ut framöver? Kommer vi att i stället allokera medlen in till Syrien och flyktingar där, eller vad kommer att ske? Vad är bedömningen från utrikesministern?

Jag inser att detta kanske inte direkt är en fråga för just det här samrådet, men jag antar att den kanske ändå kommer att komma upp på mötet.

Anf. 15 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack för en bra genomgång! Det är oerhört värdefullt att vi har lyckats komma fram till en enig linje och en betydligt skarpare linje.

Jag tror att det kan gå fort tills vi behöver träffas igen och kanske ha ytterligare skärpa i ståndpunkten. Men jag uppskattar den ståndpunkt som finns i nuläget.

Anf. 16 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! Från moderat håll ställer vi oss bakom den ståndpunkt som regeringen nu efter överläggning har kommit fram till.

Vi vill också vara tydliga med att vi inte utesluter vidare åtgärder. Det är fel ordval att säga att vi ser fram emot, men vi emotser om så skulle behövas att regeringen återkommer. Vi kommer att vara öppna för ytterligare hantering av detta.

Ett medskick är att regeringen i FAC är uppmärksam på hur utvecklingen framöver påverkar koalitionen mot terrorism. Det är en andra- och tredjevägskonsekvens som mycket väl skulle kunna uppstå. I det vidare

Anf. 17 LUDVIG ASPLING (SD):

Vi är i stort sett nöjda med det underlag som vi har fått. Det är en rejäl förbättring från gårdagen.

Det som står om ytterligare åtgärder är väldigt brett. Det kan innebära en mängd olika saker. Vi hoppas naturligtvis att man särskilt kommer att titta på de formaliserade samarbeten som finns och att man särskilt kommer att titta på IPA-instrumentet och se vad man kan klippa av och vad man kan klippa av relativt snabbt. Det gäller även att i ett lite bredare perspektiv se över vilka typer av samarbeten med Turkiet man kan avsluta just för att göra denna viktiga markering.

Vi behöver inte anmäla någon avvikande mening, utan vi hoppas bara att det här ingår i det som är tänkt.

I det bredare och lite längre perspektivet måste man också börja titta på kandidatlandsstatusen och även förhoppningsvis kunna hitta ett alternativ till Turkietavtalet så som det ser ut i dag. Men det behöver vi inte ta upp just nu.

Anf. 18 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Med anledning av Désirée Pethrus fråga vill jag börja med att säga att jag i min föredragning glömde att nämna den kurdiska gruppen och minoriteterna när jag läste upp ståndpunkten. Jag ber om ursäkt för det. Det var så självklart att jag missade att ta med det.

När det gäller det Fredrik Malm tog upp är det helt rätt att vi måste mobilisera stöd. Så fort vi förhoppningsvis får ett okej från EU-nämnden för att gå vidare ska vi gå ut med vårt förslag om vapenembargo till samtliga ambassader i alla EU-länder och framföra en önskan om stöd för detta. Detta har vi förberett. Vår representation i Bryssel får då i uppgift att gå och söka stöd för det här, och de tjänstepersoner som sitter i respektive arbetsgrupper ska mobiliseras för att få detta stöd.

Med tanke på vad Fredrik Malm sa om italienska parlamentariker kan jag ändå säga att om ni har egna kanaler till andra EU-länders parlament är det inte fel om vi också får stöd för detta. Vi gjorde bedömningen att vapenembargo ändå skulle kunna gå att få igenom, bland annat för att ett Natoland har sagt att man kan tänka sig detta. Det hade annars kunnat vara så att man inte hade gjort det. Men vi behöver stöd från alla håll.

Från Vänsterpartiet nämndes flygförbudszon. Vi ser i nuläget inte att någon stat skulle vara villig att upprätta en no-fly zone. Vi tror inte heller att en sådan skulle ha någon effekt eftersom attackerna sker direkt in från turkiskt territorium. Det skulle inte göra någon skillnad.

Jag kan också säga att kabinetssekreteraren i går hade ett långt samtal med en av ledarna för SDF. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

När det gäller stopp för vapenexport till Turkiet från svensk sida är det inte så svensk vapenexportlagstiftning ser ut. Vi har inte någon lista på olika länder, utan vi har enskilda affärer som utgår från ett av de hårdaste regelverken i världen. Det har inte getts några tillstånd för vapenexport för strid under 2018 och inte heller för 2019. Jag tycker att det visar att det fungerar. Ett embargo från EU gäller däremot för länder.

Till Désirée Pethrus har jag redan sagt att kurderna ska stå med i texten. När det gäller frågan om hur det ska se ut med biståndet vill jag inte spekulera i det, och jag tror att Peter Eriksson är bättre på att svara på det. Men det finns en skillnad när det gäller humanitärt stöd, som inte ska påverkas av detta. Där vill vi att det ska gå in oavsett vad.

Det är alltså skillnad mellan detta och det för-medlemskapsstöd vi har till Turkiet; det skars ned kraftigt redan i juli. Men det beror inte på denna fråga, utan det beror på oljeborringarna i Cypern. Man har skurit ned så att det som finns kvar är det som går till civilsamhällesorganisationer. Det som har gått till den turkiska statens projekt är alltså redan borta, men av en annan anledning.

Jag noterar att Centerpartiet, Moderaterna och Sverigedemokraterna stöder detta efter mötet i utrikesutskottet. Det tackar vi för.

När det gäller Hans Rothenbergs fråga om koalitionen mot terrorism var detta också en specifik fråga i utrikesutskottet. Vi kan i nuläget inte bedöma exakt vad det får för konsekvenser för bland andra Frankrike och ytterligare ett land i koalitionen – jag kommer tyvärr inte ihåg vilket det är – som är mer inblandade i stridigheter. Vi kommer att undersöka vad detta får för konsekvenser, för det är ju i vårt intresse att det ska bestå och att vi inte ska försvaga koalitionen mot terrorism.

Anf. 19 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Det är mycket fokus på situationen i nordöstra Syrien, såklart. Jag tänkte fråga lite angående ståndpunkterna rörande Idlib och att man ser med oro på utvecklingen där. Det är ju rimligt att göra. Vad jag undrar är om Sverige och EU har någon syn på hur vägen framåt ska vara i Idlib. Vi har en situation där HTS, den ”rebrandade” al-Qaida-grenen i Syrien, är de som har makten på marken. Hur ska man övertyga den syriska staten att inte strida mot de här grupperna? Det strider mot Astanaavtalet, och de ingår ju heller inte i FN:s fredsprocess. Ser man någon väg framåt i hur man ska försöka bekämpa HTS i Idlibregionen? Det är ju det stora bekymret. Det finns ingen möjlighet att skapa fred så länge de finns där. Det är min fråga.

Anf. 20 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Jag kanske var otydlig, men jag syftade inte direkt på det vanliga biståndet utan på toppmötets beslut om EU–Turkiet-avtalet. Det var väl 30 miljarder som skulle gå till de syriska flyktingar som Turkiet hanterar inne i Turkiet. Sedan har detta fyllts på, om jag inte minns fel, med kanske ytterligare 30 miljarder. Det är för ett visst antal flyktingar som finns i Turkiet. Men om det antalet halveras är ju frågan vad som händer med detta stöd. Ska det allokeras annorlunda eller inte? Jag vet inte om det är biståndsministrarna, stats- och regeringscheferna eller utrikesministrarna som kommer att fatta beslutet.

Anf. 21 Utrikesminister ANN LINDE (S):

När det gäller Idlib kommer jag att be vårt utrikespolitiska råd att svara på den frågan.

När det gäller faciliteten vet vi inte hur det kommer att bli. Jag kan bara konstatera att Erdoğan så sent som i går sa att han skulle öppna portarna från faciliteten och låta alla flyktingar fritt komma till Europa, ungefär. Vi

kan dock också konstatera att han har sagt detta flera gånger utan att göra verklighet av det.

Vi tror att det avtal som EU och Turkiet har när det gäller flyktingfaciliteten har fungerat, både för EU, för flyktingarna och för Turkiet. Vi ser inte någon omedelbar risk för att han ska göra verklighet av detta. Om det sedan blir en halvering får man ta upp frågan igen, men jag vill inte spekulera i om det eller det sker. Det är en fråga som vi i så fall får ta ställning till om det skulle ske, helt enkelt.

Anf. 22 Utrikesrådet ELINOR HAMMARSKJÖLD:

Fru ordförande! Jag ska säga något kort om Idlib. Det är en fråga som EU har följt mycket noga och där vi har betonat vikten av de grundprinciper som gäller, inte minst i fråga om den humanitära situationen och accessfrågorna. Nu när fokus i ökad utsträckning hamnar på nordöstra Syrien är det viktigt att inte tappa bort situationen i Idlib, som utrikesministern framhöll i sin inledning. Vi kommer alltså att fortsätta att verka tillsammans med övriga EU kring vad som händer i Idlib också.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Ukraina.

Anf. 24 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Rådet kommer att ha en kort diskussionspunkt om Ukraina för att förbereda budskap inför en lunch med landets utrikesminister Prystaiko. Inga rådsslutsatser förväntas.

Jag kan också nämna att jag kommer att ha ett bilateralt möte med den ukrainske utrikesministern före den gemensamma lunchen.

Regeringen vill att FAC ger ett starkt budskap om Ukrainas strategiska betydelse för EU. EU bör betona vårt omfattande och fortsatta stöd för landets territoriella integritet, suveränitet och oberoende liksom för landets reformarbete. De väl genomförda president- och parlamentsvalen under 2019 lägger en solid grund för landets fortsatta EU-närmande.

EU bör betona vikten av att Ukraina ökar sina ansträngningar för att genomföra reformer i enlighet med associeringsavtalet EU–Ukraina. Det är viktigt att institutioner och parlamentariska processer respekteras. EU bör också signalera att vårt politiska och finansiella stöd till reformerna kommer att kvarstå.

EU bör välkomna Ukrainas ansträngningar för att uppnå framsteg i genomförandet av Minsköverenskommelsen. Den 1 oktober meddelades att parterna är överens om två lokala trupptillbakadraganden samt en skriftlig version av den så kallade Steinmeierformeln. Formeln är ett sätt att komma runt den oenighet som har rått om ordningsföljden av de politiska delarna i Minsköverenskommelsen.

Vi förväntar oss att Tyskland och Frankrike, som tillsammans med Ukraina och Ryssland diskuterar konflikten i NormandiefORMATET, kommer att avrapportera vid rådsmötet.

Vid rådsmötet kommer vi att välkomna de positiva signalerna kring genomförandet av Minsköverenskommelsen. Vi kommer samtidigt att

betona vikten av att konflikten löses med full respekt för internationell rätt och den europeiska säkerhetsordningen.

Valen i östra Ukraina kan genomföras först när säkerhetsrådet möjliggör fria och rättvisa val i praktiken. Huvudansvaret för att så inte är fallet ligger i dag hos Ryssland. Vi kommer därför att understryka vikten av att sätta mer tryck på Moskva.

Anf. 25 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack så mycket, utrikesministern, för genomgången!

Det är oerhört viktigt att Sverige och hela EU fortsätter att markera och stå kvar vid kraven på territoriell integritet men också att sanktionerna inte får hävas. Det är en oerhört viktig signal att man fortsätter att stå fast vid det så att det inte förflyttas eller normaliseras. Jag ville bara lägga till det; jag såg det inte någonstans i ståndpunkten.

Anf. 26 LUDVIG ASPLING (SD):

Vi välkomnar också att det har hållits ett val i Ukraina och att allting verkar ha gått rätt och riktigt till. Vi hoppas att detta kan bli början på en förnyelse av landet och att situationen kommer att förbättras under den närmaste framtiden.

Jag tänkte bara kort fråga: När regeringen säger att man vill öka trycket på Moskva, vad innebär det i praktiken?

I jämförelse med regeringens ståndpunkt måste vi också som vanligt understryka att vi inte tycker att Ukraina bör ges medlemskapsperspektiv, även om vi står bakom de insatser som EU gör för att få landet på fötter.

Anf. 27 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Det som Annika Qarlsson säger är givetvis väldigt viktigt. Vi kommer att ta upp också sanktionerna. Det är väldigt viktigt att EU:s icke-erkännandepolitik avseende den illegala annekteringen av Krim och aggressionen i östra Ukraina hålls uppdaterad och relevant. Vi förordar att nya individer och juridiska personer sanktionslistas när Ryssland tar nya steg som innebär brott mot Ukrainas territoriella integritet och suveränitet.

Att öka trycket på Moskva handlar om just detta. Det handlar också om att det har kommit signaler från vissa länder om att man eventuellt vill minska trycket när det gäller sanktioner. Där menar Sverige att man inte på något sätt ska minska trycket. Det har inte kommit till ett läge där det finns någon anledning till normalisering. Det är vi tydliga med.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Turkiets provborrningar i östra Medelhavet.

Anf. 29 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! I ett sent skede har en diskussionspunkt tillkommit om de turkiska provborrningarna i östra Medelhavet. Inga rådsslutsatser förutses. Frågan diskuterades också vid FAC i juli. Då antog man rådsslutsatser. Som en reaktion på Turkiets agerande i Cyperns exklusiva ekonomiska

zon beslutade rådet att vidta ett antal åtgärder mot Turkiet. Bland annat har högnivåmöten ställts in, avtalsförhandlingarna har pausats och EU:s förmedlingsstöd till Turkiet har reducerats.

2019/20:6
11 oktober

Trots dessa åtgärder från EU har Turkiet inte upphört med sina aktiviteter. Tvärtom har ett borrhingsfartyg fortsatt in på det havsområde som både Cypern och Turkiet gör anspråk på. Detta har bidragit till att spänningarna i det redan känsliga läget har ökat.

Sverige står bakom EU:s ståndpunkt gällande Cyperns rättigheter till sin exklusiva ekonomiska zon. Europeiska rådet fördömde Turkiets olagliga handlingar i östra Medelhavet i juni. Regeringen har i samtal med Turkiet uttryckt oro över utvecklingen. Regeringen anser att återupptagna förhandlingar om en återförening är det bästa sättet att hantera utmaningar som är kopplade till naturresurser, vilket vi också har framfört till företrädare för Cypern. Regeringen verkar för att EU:s förhållningssätt blir ansvarsfullt och balanserat.

Anf. 30 LUDVIG ASPLING (SD):

Det här är en ganska intressant situation. Det kan hända mycket på grund av detta. Men jag tänkte bara höra lite kort: Har man tagit detta vidare till Haagdomstolen, eller hur ser processen ut framöver?

Anf. 31 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag ber att utrikesrådet för politiska frågor besvarar det.

Anf. 32 Utrikesrådet ELINOR HAMMARSKJÖLD:

Fru ordförande! Nej, oss veterligt är frågan inte anhängiggjord i Haagdomstolen.

Det man kan säga om det folkrättsliga är att Cypern och Turkiet gör olika anspråk när det gäller gränsen för den exklusiva ekonomiska zonen. Sverige liksom EU anser att området där de aktuella aktiviteterna pågår ligger inom Cyperns exklusiva ekonomiska zon, och därmed är de otillåtna.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

§ 2 Allmänna frågor
Utrikesminister Ann Linde
Statsrådet Hans Dahlgren
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 15 oktober 2019

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, statsrådet Hans Dahlgren! Jag tänkte föreslå att vi börjar med dagordningspunkt 3, Utvidgnings- och stabiliseringsprocessen och associeringsprocessen – Albanien och Nordmakedonien, om det inte finns anledning att börja med punkten om återrapport.

Anf. 35 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Först skulle jag bara vilja säga att detta är en diskussionspunkt *och* en beslutspunkt. Dessutom är det ett beslut som ska fattas med enhällighet. Detta är alltså ett tillfälle då vi måste se till att unionen kommer på samma linje.

Jag och Margot Wallström var ju här i juni inför allmänna rådets möte då och diskuterade denna fråga med nämnden. Vid allmänna rådets möte den 18 juni enades man om att skjuta upp beslutet om att öppna medlemskapsförhandlingar med Albanien och Nordmakedonien till det möte som allmänna rådet ska ha nu på tisdag.

Därmed lämnar jag över till utrikesministern, som närmare redovisar regeringens ståndpunkter.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Ni har fått utdelat utkastet till slutsatser.

Anf. 37 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Regeringens ståndpunkt är densamma som den var i juni. Kommissionen bedömer att Albanien och Nordmakedonien har gjort tydliga reformframsteg. Betydande utmaningar kvarstår dock vad gäller till exempel rättsväsendet. Kommissionen rekommenderar förhandlingsstart för Nordmakedonien och Albanien.

Regeringen anser att kommissionens bedömning kan följas och betonar samtidigt att processen framåt måste utgå från och bidra till EU:s sammanhållning och enighet. Regeringen ser positivt på de reformansträngningar som den nordmakedoniska regeringen har gjort. Regeringen noterar vidare den senaste tidens oroande utveckling vad gäller effekterna av den politiska polariseringen i Albanien. Ett förslag som har diskuterats är villkor för förhandlingsstart för Albanien. För att främja fortsatta reformansträngningar och bidra till att uppnå en kompromiss är regeringen beredd att stödja sådana villkor. Dessa bör vara genomförbara, tidsbestämda och kopplade till den albanska reformagendan.

Det är viktigt för regeringen att Albanien stärker rättsstaten och genomför fortsatta och fördjupade insatser mot korruption och organiserad brottslighet.

Frankrike vill se en reform av utvidgningsprocessen och att detta ska fastslås i slutsatserna. Regeringen kan stödja sådana skrivningar. Det kan

leda till en förbättrad process och bidra till enighet och beslut om förhandlingsöppning. En eventuell sådan process måste även fortsättningsvis värna ett EU-medlemskapsperspektiv för utvidgningsländerna.

Regeringen verkar för att nå en kompromisslösning som ett enigt EU kan stå bakom. Det är viktigt att EU och EU:s medlemsländer kommunicerar tydligt och enhetligt om EU:s integrationsprocess.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi tackar utrikesministern för i dag!

2019/20:6

11 oktober

§ 3 Allmänna frågor
Statsrådet Hans Dahlgren
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna
frågor den 16 september 2019
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 15 oktober 2019

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till återrapporten och frågar Hans Dahlgren om det finns något att tillägga till det utskickade materialet.

Anf. 40 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag har inget att tillägga till den skriftliga rapporten.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Förberedelser inför Europeiska rådet den 17–18 oktober 2019.

Anf. 42 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Det här är en diskussionspunkt. Inga beslut ska fattas, och det är inga slutsatser från allmänna rådet i den här delen.

EU-nämnden har fått första utkastet till slutsatser från Europeiska rådet, och det mötet, utöver det som ska hållas i det särskilda artikel 50-formatet där man sammanträder utan Storbritannien, ska ta upp några tunga frågor: EU-budgeten, den kommande mandatperioden för Europaparlamentet, kommissionen och rådet, klimatfrågan och några ytterligare frågor, inte minst utrikesfrågor. Det som jag gissar att ni talade med utrikesministern om kommer förstås också att vara på statsministrarnas dagordning.

Vid vårt eget möte i rådet på tisdag tror jag att diskussionerna om de här förberedelserna mest kommer att handla om budgetfrågan. Vi väntar på en rapport från ordförandeskapet i början av den här veckan som vi tror kommer att inrikta sig på tre huvudfrågor i de här förhandlingarna.

Den första handlar om volymen, alltså den sammantagna volymen på hela budgeten för åren 2021–2027. Där kan det komma att presenteras siffror, förmodligen ett spann mellan det som kan vara det lägsta och det högsta tänkbara i den process som nu ska börja. Exakt vilka siffror det blir, om det blir så, vet vi inte med säkerhet, men vi hoppas att det här ska komma i början av veckan.

Den andra frågan handlar om balansen mellan de olika rubrikerna i budgetförslaget. Där är det som ni vet två stora huvudområden som unionen lägger sina pengar på – jordbrukspolitik och sammanhållningspolitik – men det finns också andra områden som innehåller, som vi ser det, kanske lite mer moderna inslag.

Hur den här balansen blir kommer man att formulera sig kring, men jag tror inte att det blir några exakta siffror på något av de här områdena.

Den tredje frågan handlar om konditionalitet, alltså om att länka budgeten till rättsstatens principer.

Vår inställning när det gäller de här tre frågorna är att vad gäller volymen kommer jag att upprepa att den måste anpassas fullt ut till att Storbritannien lämnar Europeiska unionen. Vi vill fortsätta med ett utgiftstak på 1 procent beräknat på samma sätt som den nuvarande ramen. Det blir en bit däröver om man räknar in det som nu ligger utanför ramen, Europeiska utvecklingsfonden och specialinstrumenten.

I den andra frågan, den om balansen mellan politikområdena, vill vi se en mer modern budget med omprioriteringar till förmån för säkerhet, migration, konkurrenskraft, forskning, miljö och klimatomställning. För det behövs större minskningar av pengarna till strukturfonderna och till jordbruket än vad kommissionen har föreslagit.

På det tredje området, konditionalitetsfrågan, har det rapporterats om vissa framsteg kring projektet om att få en länk mellan respekt för rättsstatens principer och tillgång för budgetmedel. De kontakter som vi har haft bilateralt med det finländska ordförandeskapet bekräftar att det bör vara möjligt att komma fram här. Vi välkomnar det, men vi vill också se, som ni vet, en länk till ansvarstagande i migrationspolitiken. Det var de tre områdena.

Naturligtvis ska vi också fortsätta att kräva att vi ska ha kvar så mycket som möjligt av våra rabatter. Den ökning av den svenska avgiften som kommissionens förslag innebär är inte acceptabel.

En annan punkt på Europeiska rådet handlar om den strategiska agendan för de kommande fem åren. Den blivande kommissionsordföranden Ursula von der Leyen kommer att medverka vid Europeiska rådets möte på den punkten.

Frågan om klimatförändringarna är ytterligare en punkt. Det handlar framför allt i det här sammanhanget om en uppföljning av klimattoppmötet i New York förra månaden.

Den fjärde punkten är utvidgningsfrågan. Den kan komma upp på Europeiska rådet om vi inte hittar en lösning på allmänna rådets möte nu på tisdag.

Slutligen kan vi när det gäller yttre förbindelser vara säkra på att relationen med Turkiet kommer upp i olika aspekter.

Statsministern kommer förstås att samråda med nämnden om innehållet och den svenska linjen i alla de här frågorna vid sitt sedvanliga möte med er på onsdag.

Anf. 43 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack, statsrådet, för genomgången inför det kommande mötet!

I huvudsak står vi bakom regeringens ståndpunkter men vill gärna skicka med att det är oerhört viktigt att vi ser att det svenska jordbrukets konkurrenskraft inte försämras eller förändras. Det kan inte vara landsbygden som ska ta kostnaden för brexit.

En av delarna i budget finns också kopplat till andra tidigare diskussioner om egna medel där återvinning av plast finns som en komponent. Förra veckan hade vi en nyhet som redovisade att det skilde sig åt mellan vad som rapporterades och hur det egentligen såg ut. Är det någonting som påverkar bedömningen eller arbetet i detta?

Anf. 44 MARTIN KINNUNEN (SD):

I huvudsak står vi bakom regeringens ståndpunkt, men vi har, som tidigare sagts här i nämnden, haft en avvikande mening rörande konditionaliteten. Vi tycker väl att det är rimligt att beslut om detta fattas med enhällighet. Vi tycker att det borde vara så i regeringens ståndpunkt också, så där anmäler vi en avvikande mening.

Anf. 45 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, ministern, för föredragningen!

Vår ståndpunkt tror jag redan är tydliggjord i utskottet när det gäller olika delar av förhandlingsläget och hur budgeten kommer att se ut framöver. Det är viktigt, som EU-ministern säger, att hålla nere budgeten. Att dra ned på jordbruksstödet och strukturfonderna är någonting som vi stöder.

I stort sett tror vi att vi kommer att kunna stödja regeringens ståndpunkt, men vi lär väl få återkomma i frågan.

Anf. 46 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Tack, ministern, för föredragningen!

Från Moderaternas sida instämmer vi i det som Kristdemokraterna säger om att som läget är just nu och som det framförs här kan vi ställa oss bakom det, men vi får nog anledning att komma tillbaka till det hela.

Jag har en fråga till ministern. När man säger att jordbruksbudgeten behöver minskas ännu mer, är det då alltså utöver de 5 procent som kommissionen har föreslagit eller är det fortfarande det förslaget som ligger kvar?

Anf. 47 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag vill börja med att svara Annika Carlsson att det naturligtvis är så att vi ska försöka värna våra intressen inklusive svenska jordbrukares intressen, men vår uppfattning är att det är på landsbygdsutvecklingssidan som fokus ska ligga när det gäller EU:s jordbrukspolitik och att man ska ha mindre utbetalningar i det direktstöd som tar så mycket av resurserna i dag. Vi hoppas att det ska vara till förmån också för våra medborgare.

Det förutses i de underlag som vi har fått hittills från ordförandeskapet inte någon diskussion om egna medel vid allmänna rådets möten, men om det blir det får vi naturligtvis återkomma till det.

Jag håller med Martin Kinnunen om att det är angeläget med enhällighet om så viktiga beslut som konditionaliteten. Jag har svarat på en fråga i riksdagen från en annan ledamot i Martin Kinnunens parti när det gäller den rättsliga grunden för det här beslutet. Det är samma som budgetförordningen, så det är inte nödvändigt att fatta beslut med enhällighet utan det skulle kunna tas med kvalificerad majoritet. Men enhällighet är önskvärt.

Det som jag tycker är positivt är att vad vi hör från finländarna är att det tycks vara en situation där inget medlemsland har motsatt sig detta. Sedan finns det förstås en hel del kvar att göra, för det här är en del av den stora förhandlingen, och om ett medlemsland är väldigt missnöjt med utfallet i den stora förhandlingen kanske man lämnar den positionen. Men än så länge ser det bättre ut än vad jag hoppades för bara några månader sedan.

När det gäller frågan från John Widegren kan jag bekräfta: Ja, för att klara att hålla budgeten nere på den nivå som vi önskar och ändå få utrymme för något större satsningar på de mer moderna delarna har vi föreslagit att jordbruksdelen ska minskas ännu mer än vad kommissionen har föreslagit. Men vi är inte i något stort sällskap där. Jag har förstått att det är 20 länder som har föreslagit att man tvärtom ska öka kommissionens förslag. Det är möjligt att vi i det paper som finnarna kommer att lägga fram i början av nästa vecka ser en antydning om att det är den vägen man måste gå. Vi får se.

Anf. 48 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag kanske ändå ska förtydliga när det gäller Kristdemokraternas ställningstagande att jag uppfattar att diskussionen om egna medel inte kommer upp, som ministern säger här. Vi har ju haft en åsikt om det i utskottet, vilket ju är känt. Så länge den frågan inte är under diskussion eller förhandling just nu i EU-kretsen behöver vi inte anmäla en avvikande mening nu. Men vi får återkomma i frågan när diskussionen om egna medel blir aktuell i den här kretsen.

Anf. 49 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Jag vill bara för protokollet föra fram att Liberalerna har en ståndpunkt när det gäller långtidsbudgeten. Den har framförts här i EU-nämnden vid otaliga tillfällen tidigare. Jag hänvisar till den.

Anf. 50 JOHN WIDEGREN (M):

Tack, statsrådet, för svaret!

Jag vill återigen instämma i det som Kristdemokraterna säger här. Vi har också en åsikt när det gäller egna medel, men som jag förstår det kommer det inte upp, och därför anmäler vi inte en avvikande mening i dag.

Vad gäller jordbruksbudgeten får jag också signaler att det finns ett antal länder som vill koppla ännu mer av stödet till produktionskopplade medel. Vi går i en annan riktning, men det är oerhört viktigt att Sverige hela tiden är spelbart så att vi inte hamnar på avbytarbänken och inte ens får vara med i diskussionerna.

Det är alltså oerhört viktigt att vi inte låser fast oss vid vissa saker utan hela tiden är spelbara för att försöka hålla den svenska konkurrenskraften i främsta läge. Jag tror att alla länder är väldigt egoistiska i de här diskussionerna, och då kan väl vi för en gångs skull också vara lite egoistiska i den här typen av diskussion.

Anf. 51 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag kan säga att om John Widegren talar med vår budgetkommissionär kommer han att finna att hans beskrivning av den svenska hållningen nog är synnerligen egoistisk, och vi ska nog fortsätta att stå fast vid att våra intressen är det som vi ska kämpa för i det här sammanhanget. Vi menar att det sammanfaller med EU:s intressen i hög grad.

Jag har sökt mandat från EU-nämnden inför mötet med allmänna rådet på de tre punkter som jag nämnde: volymen, balansen mellan olika politikområden och konditionalitet. Jag har inte berört egna medel, för jag

har inte haft det i min brief inför det här mötet från ordförandeskapet, men det är självklart att förr eller senare kommer den frågan upp, och då får vi hantera den.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Uppföljning av Europeiska rådet.

Anf. 53 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Det här är en sedvanlig informationspunkt. Allmänna rådet följer alltid upp de slutsatser som Europeiska rådet har antagit. Syftet med att göra det är att stärka uppföljningen och granska genomförandet av slutsatserna. Regeringen stöder det arbetet, och vi förväntar oss ingen diskussion den här gången heller.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Övriga frågor.

Anf. 55 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Det här är förstås också en informationspunkt. Det finländska ordförandeskapet har tillsammans med Helsingfors universitet arrangerat ett evenemang i Bryssel den 24 september där man resonerade om öppenhet med aktörer från olika sektorer från de europeiska instituterna i Bryssel. På mötet med allmänna rådet på tisdag förväntar vi oss att ordförandeskapet kort informerar om utgången av seminariet, och det välkomnar vi.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till mötet i Europeiska unionens råd för allmänna frågor artikel 50. Vi börjar också där med punkten återrapport.

Anf. 58 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Det blir ett möte i formen av en lägesavstämning, föreställer jag mig. Inga beslut ska fattas. Klockan tickar ju. Om inga andra beslut fattas kommer Storbritannien att lämna Europeiska unionen kl. 00.00 den 1 november.

Det är ett mycket polariserat klimat i den inrikespolitiska diskussionen i Storbritannien som naturligtvis färgar av sig på relationen med Europeiska unionen. Ni är bekanta med att majoriteten i parlamentet bestämde för några veckor sedan att om det den 19 oktober, dagen efter mötet i Europeiska rådet, inte har ingåtts något avtal med EU om hur utträde ska ske, eller om man inte har bestämt att man ska träda ut utan ett avtal, måste premiärministern skriva till Europeiska rådets ordförande och begära att man ska skjuta på tidpunkten för Storbritanniens utträde från den 1 november till den 1 februari nästa år.

Detta har Boris Johnson inte varit på pigg på att göra. Det har funnits olika spekulationer om man har legala möjligheter att trixa med det på något sätt. Samtidigt vet vi att den brittiska högsta domstolen verkligen har markerat sitt intresse av att hålla i rätt ordning och reda i processerna i och med att den gjorde så tydligt att beslutet att stänga ned parlamentet i fem veckor inte var lagligt. Vi vet att det finns en tydlig majoritet i underhuset mot ett utträde utan ett avtal. Hur det ska hanteras i deras politiska process efter ett resultatlöst möte mellan oss och britterna får vi se.

Jag vill ändå understryka att det har förts samtal mellan brittiska förhandlare och EU:s förhandlare, och det förs fortfarande samtal. De har fokuserat på frågan om att man ska undvika den hårda gränsen på Nordirland. När Boris Johnson tillträdde som premiärminister avvisade han den reservlösning som vi hade med i det utträdesavtal som vi ingått med den föregående brittiska regeringen. Skälet från Boris Johnsons sida är att man befarar att man ska bli inlåst i en tullunion för all evinnerlig framtid. Det är i varje fall en teoretisk risk eftersom det inte finns någon utträdesklausul i tullunionen. Däremot finns det en utträdesklausul ur EU. De resonerar så här: Vi kan lämna EU, men vi kan inte lämna tullunionen. Det är deras argument.

Vi har sagt från EU:s sida att vi är öppna för att diskutera andra sätt att lösa den nordirländska frågan så länge som syftet med det utträdesavtal som vi tidigare har ingått uppfylls. Förra veckan kom det ett förslag från den brittiska sidan. Det var för första gången ett riktigt förslag med juridisk text, och så vidare. Där var idén att Nordirland skulle vara kvar i den inre marknaden.

Det skulle innebära att man fick införa varukontroller mellan Nordirland och Storbritannien, alltså i Irländska sjön. Samtidigt ville man att Nordirland skulle lämna EU:s tullområde och vara kvar i en tullunion med resten av Storbritannien. Vi skulle få en gräns mellan två tullområden på en och samma ö.

Hur man skulle organisera den gränsen utan att ha någon som helst kontroll är den stora frågan som vi inte har förstått på EU-sidan men där britterna har varit mer optimistiska om att detta kommer säkert att kunna lösas sig. Det finns alternativa arrangemang som man kan lita på kan ge resultat i framtiden.

Vi var lite försiktigt positiva till utspelet från Boris Johnsons sida i förra veckan. Det var framför allt när han sa att det inte är take it or leave it, utan de kan diskutera det vidare. Sådana diskussioner har också förts, fast de har inte fört frågan något vidare framåt.

I fredags kväll sa kommissionen att det som har visats hittills från brittisk sida inte är tillräckligt underlag för att starta några nya förhandlingar. Det lät lite dystert då. Det har varit lite grann av blame game i början på veckan från båda sidor.

Sedan hände någonting spännande i går. Då träffades de brittiska och irländska premiärministrarna. Vi har förstås inte fått något fullständigt referat av vad de samtalen innehöll. Men det är tydligt att man har gett en väldigt signal. I stort sett säger man att man ser en väg mot en uppgörelse. När Irlands premiärminister och den brittiska premiärministern säger det efter att ha suttit i samma rum i en hel dag är det någonting som vi ändå bör ta fasta på som ett positivt tecken.

Vi kommer förstås från svensk sida tillsammans med alla andra – för vi håller ihop de 27 – att driva på i den konstruktiva inriktningen. Vi vänder på alla stenar och gör alla ansträngningar för att försöka få en uppgörelse. Det kommer också att vara mitt budskap vid mötet på tisdag. Det är ju så att en förhandlingslösning är det enda sunda förnufts alternativ. Sedan kommer statsministern naturligtvis på onsdag att samråda med nämnden inför vad som ska ske på Europeiska rådets möte på torsdag och fredag.

Anf. 59 ANNIKA QARLSSON (C):

Det här är spännande. Det händer saker hela tiden på området. Även om man kanske med skräck ser fram mot nyheter emellanåt verkar det nu ändå finnas någon form av positiva nyheter. Det finns en stor enighet bakom att ge utrymme för att försöka hitta en förhandlingslösning, precis som du beskriver, som är det bästa sättet för att ha en bra relation även i fortsättningen.

Jag gissar att det ändå inte kan vara ett förslag som kommer nu. Om man inte accepterar det avtal som ligger och finns med deklarationen, och det inte antas i sin helhet, kommer det inte att kunna vara klart till kl. 00.00 den 1 november. Jag gissar att det kommer att krävas ytterligare tid.

Då finns det två följdfrågor. Om vi utgår från ett positivt scenario att det finns en väg framåt som med lite mer tid kommer att landa ned, hur påverkar det långtidsbudgetarbetet? Då dröjer det ytterligare. Hur lång tid kan en ytterligare förlängning vara utan att det verkligen träder in och påverkar arbetet med långtidsbudgeten?

Vad krävs det i tid? Om det nu skulle komma fram ett förslag nästa vecka som ändå är hållbart men som behöver förankras, hur lång tid tar

Anf. 60 HANS ROTHENBERG (M):

Det här är ett realitydrama som tyvärr är lika spännande varje gång. Det är en tragik vi ser. Det ter sig nästan alltmer bisarrt när varje nytt scenario spelas upp. Nu är det den 2 februari som börjar bli ett magiskt datum.

Jag får ansluta till Annika Qarlssons undran här. Hur är EU preparerat för att hantera ett nytt stoppdatum? En andra fråga gäller om man landar i en tvist huruvida Storbritannien har lämnat EU den 1 november eller ej. Det kan faktiskt vara så att Storbritannien betraktar sig utanför EU medan EU fortfarande betraktar Storbritannien som ett medlemsland. En kommentar, tack!

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Det är många som har uppfattat att det är viktigt för i varje fall premiärministern att ha lämnat EU vid ett visst datum.

Anf. 62 ERIK OTTOSON (M):

Jag tror att min fråga ska vara lite lättare att svara på än Hans Rothenbergs sista fråga. Den rör mötet med den irländska premiärministern.

Jag delar statsrådets uppfattning att bara formbiten är någonting som vi borde ta fasta på som ett positivt tecken. När den irländska premiärministern träffar den brittiska, har han inför det med EU-kretsen bett om något särskilt förhandlingsmandat, eller företräder han endast Republiken Irland? Det blir också lite avgörande för hur man bedömer de positiva tongångarna. Är det en EU-representant som har talat med den brittiska premiärministern, eller är det grannlandet?

Anf. 63 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Det är en besvärlig situation som de brittiska väljarna har satt sitt land i och även hela unionen just nu. Jag har en fråga. Det brittiska förslaget innebär på något sätt att det bara är briter som ska sköta hela tullgränsen. Om deras förslag nu skulle bli verklighet, har Storbritannien sagt någonting om att tillåta EU-tjänstemän? Eller ska vi helt lita på att Storbritannien på den nordirländska sidan och på huvudön ska sköta hela tullandet?

Anf. 64 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag börjar med Annika Qarlssons fråga om en ytterligare förlängning påverkar långtidsbudgeten. Så länge som vi kan vara någorlunda förvissade om att utträdet kommer att äga rum innan den nya långtidsbudgeten börjar, vilket är den 1 januari 2021, ska det egentligen inte påverka innehållet i de budgetposter som vi ska resonera om och förhandlar om. Vi utgår från att detta sker utan Storbritanniens deltagande. Sedan är det klart att de åtaganden som britererna är med och gör som medlemmar spiller över en hel del på den nya budgetperioden. Men det har redan skett. Nu vet man att det är på det sättet.

Sedan är frågan hur lång tid man kan fortsätta att förlänga och förlänga. Jag tror att det finns en väldigt frustration i många EU-huvudstäder över att konfronteras med den här frågan en gång till. Vi har mycket annat vi vill göra. Det är otroligt många viktiga sakfrågor i den strategiska agendan som handlar om jobb, klimat, säkerhet och vad det är. Vi vill bara fokusera på det.

Jag är säker på att den nya kommissionen också vill ta tag i detta snarare. Det finns inte någon aptit för att gå med på en förlängning för förlängningens egen skull. Men det är så att man kan se en möjlighet till ett verkligt genombrott, eller man kan se att det blir en helt förändrad politisk situation i Storbritannien. Många talar om att det blir ett nyval före årets slut. Det finns också de partier i Storbritannien som förfäktar folkomröstning. Om det är så kan det vara ett gott skäl att ändå den här sista gången, får man hoppas, gå med på en förlängning.

Hans Rothenbergs fråga är intressant. Jag får bolla den vidare till dem som kan detta med folkrätt. Hur vet man om ett land har lämnat Europeiska unionen eller inte? Jag hoppas verkligen att vi inte hamnar i den situationen att det råder oklarhet om detta. De har anmält att de ska träda ut, och det finns ett utträdesdatum som är den 1 november. Är det så att det inte bestäms någonting annat är det vad som gäller.

Å andra sidan kan det vara så det brittiska parlamentet säger ifrån. Parlamentet kanske meddelar sig med Bryssel och hävdar att det faktiskt har fattat ett beslut om att deras premiärminister ska begära en förlängning, och så gör inte premiärministern det. Då har man en konstitutionell kris i Storbritannien. Det måste de brittiska institutionerna lösa, tänker jag.

Vi har en förberedelse inom EU för en hård brexit den 1 november, och vi har det också på svensk sida. Det kommer att bli besvärligt i många avseenden, men vi har nu lagt om förberedelserna, och riksdagen är med och lagstiftar i det också, så att övergångsperioden om sex månader i vissa fall och ett år i vissa fall börjar gälla just den dag då utträdet sker. Tidigare hade vi liksom länkat det till den 29 mars eller den 1 november, men nu har vi länkat det till det datum som utträdet verkligen sker. På det sättet förbereder vi oss också för nya stoppdatum.

När det gäller Ottossons fråga om vem den irländske premiärministern företräder är svaret att han bara företräder sig själv, men vi vet att han rapporterar till vår gemensamma förhandlare. Han vet också att han inte förhandlar för EU. Dock kan han resonera med Boris Johnson om hur man kan tillgodose brittiska respektive irländska intressen på ett sätt som skulle kunna vara en väg framåt för EU:s förhandlare i diskussionen med Storbritannien. Han är naturligtvis en mycket lojal medlem av Europeiska unionen. På samma sätt som vi andra ställer upp för Irland ställer han ju också upp för helheten, så jag tror inte att det ska vara några problem där.

Fredrik Malm frågade vem som ska sköta tullfrågorna. Det är en svår fråga som även vi har ställt, men vi har inte riktigt fått något bra svar på den. Den situation som briterne föreslår liknar lite grann den som finns mellan Sverige och Norge, där Norge ingår i den inre marknaden men inte i vår tullunion. Vi har ju tullstationer både på den svenska sidan och på den norska sidan. Frågan är om det är någonting sådant som de har tänkt sig. Men de har inte svarat på det riktigt. Jag utgår från att det som ska göras på EU-sidan, det ska EU ha hand om.

Vi har som sagt själva här i Stockholm inte fått se det brittiska förslaget. Det har bara lagts på bordet för förhandlarna i Bryssel att titta på. Sedan har man tagit tillbaka papperen och gått hem igen. Så går det till numera.

2019/20:6
11 oktober

Anf. 65 ANNIKA QARLSSON (C):

Det var en fråga som jag inte fick svar på. Om det nu kommer fram ett förslag som är möjligt att få in i den politiska deklarationen runt detta, hur lång tid tar det för våra 27 länder och för Europaparlamentet att kunna landa i det nya? Vilken tid krävs för att få det på plats?

Anf. 66 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag tror att det kan gå rätt snabbt. Det är ju inte så att alla 27 parlamenten behöver ratificera den, utan det räcker med Europaparlamentet på vår sida och parlamentet i London. Det är de två parterna som måste ratificera avtalet.

Låt säga att det blir ett genombrott på måndag eller under Europeiska rådet. Då kommer ju inte allt som behövs formellt att kunna utföras senast den 1 november, utan det kommer att behövas en teknisk förlängning. Den behöver inte vara ända till den 31 januari, tror jag, utan det kan gå på en månad eller två. Det är i alla fall min gissning.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Det finns en punkt om övriga frågor, men jag utgår från att det inte finns något att säga där.

Vi tackar statsrådet för i dag.

**§ 5 Jordbruk och fiske
Statsrådet Jennie Nilsson**

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 15 juli 2019

Återrapport från informellt möte den 22–24 september 2019

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 14–15 oktober 2019

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, statsrådet Jennie Nilsson! Vi börjar som vanligt med punkten återrapport, och jag lämnar ordet till statsrådet.

Anf. 69 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Först på dagordningen har vi en återrapport. Den är utskickad i vanlig ordning, och jag hade inte tänkt säga någonting om den om det inte är så att det finns frågor på den.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Det gör det inte, utan vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagens samråd, dagordningspunkt 3, Förordningen om Europeiska havs- och fiskerifonden.

Anf. 71 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Det finländska ordförandeskapet avser att nå en överenskommelse om en partiell allmän inriktning för Europeiska havs- och fiskerifonden, EHFF, 2021–2027 under rådsmötet den 14–15 oktober.

Bestämmelserna som överenskommelsen avser är av teknisk karaktär och kompletterar den partiella allmänna inriktning som rådet antog den 18 juni i år. Det handlar huvudsakligen om ramarna för uppföljning och utvärdering av fondens genomförande.

Regeringens bedömning är att kompromissförslagen bland annat innebär möjligheter till både förenklingar och bättre uppföljning och utvärdering. Regeringen anser därmed att den partiella allmänna inriktningen som nu är föremål för överenskommelse kan stödjas.

Regeringen vill samtidigt påpeka att detta inte påverkar Sveriges ståndpunkt när det gäller den partiella allmänna inriktningen som antogs av rådet den 18 juni och som Sverige *inte* kunde ställa sig bakom. De delar av förslaget som beslutades då anser Sverige går i fel riktning i förhållande till EU:s gemensamma fiskeripolitik och är inte heller i linje med de internationella åtaganden som EU ställt sig bakom gällande Agenda 2030 och specifikt SDG 14.

Detta utgör därmed Sveriges utgångspunkt i den fortsatta processen och de kommande förhandlingarna mellan rådet och Europaparlamentet.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Rådets förordning om fastställande för 2020 av fiskemöjligheter i Östersjön.

Ordförande! Agendapunkten är en beslutspunkt på rådsmötet och avser fastställande av fiskemöjligheter i Östersjön och vissa fiskemöjligheter i Västerhavet för 2020.

Vi hade i går en överläggning i miljö- och jordbruksutskottet, där regeringen fick stöd för föreslagen ståndpunkt. Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärderna ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer.

När det gäller fiskemöjligheterna anser regeringen därför att det är angeläget att nå målen om bestandsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning, MSY, att reformens mål om landningsskyldigheter möjliggörs, att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten och att den fleråriga Östersjöplanen för beståndet av torsk, sill, strömming och skarpsill tillämpas för de bestånd som omfattas av planen.

Utifrån detta är regeringens inställning till kommissionens förslag att regeringen stöder den övergripande inriktningen i förslaget och att regeringen avser att verka för att regeringens övergripande målsättning återspeglas i den slutliga kompromissen.

Jag vill inledningsvis tydliggöra att EU de senaste åren fiskat en majoritet av bestånden på en långsiktigt hållbar nivå och inom Östersjöplanens MSY-intervall så som det förtydligas av Ices. Detta anser jag att Sverige kan ta åt sig en del av äran för genom att det försiktiga TAC som fastställts de senaste åren aldrig hade blivit ett faktum utan att Sverige hade deltagit i förhandlingarna.

Det krävs dock att vi visar fortsatt försiktighet om vi ska kunna nå vårt mål om ett långsiktigt hållbart fiske av alla bestånd, både ur en beståndssynpunkt, för vår fiskerinäring och för oss konsumenter.

För vissa bestånd kommer det också att krävas ett kraftigt begränsat fiske både nästa år och sannolikt även åren som kommer. Det gäller framför allt den östra torsken, där beståndssituationen är mycket bekymmersam och en snabb återhämtning av beståndet inte kan förväntas i och med miljösituationen i Östersjön.

Vikten av att parallellt även arbeta med att förbättra Östersjöns miljö samt att även andra påverkansfaktorer än fiskeri påverkar fiskebeståndet i Östersjön lyftes särskilt fram av ledamöter i MJU i går. Det som framför allt lyftes fram var säl och skarv, och jag har noterat detta medskick från MJU:s ledamöter inför rådsmötet.

Jag är mot denna bakgrund angelägen om att regeringen i de kommande förhandlingarna ska ha utrymme att kunna fortsätta att göra skillnad och fortsätta att förbättra bestånden i Östersjön genom beslut i linje med regeringens grundinställning om att fiskeriförvaltningen ska bidra till ett långsiktigt hållbart nyttjande av resurser. Som jag sa inledningsvis är regeringens övergripande målsättning att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer.

I frågan om det östra torskbeståndet visar tyvärr ICES råd på att beståndssituationen för östlig torsk är mycket bekymmersam. Beståndssituationen ledde till att kommissionen vidtog nödatgärder sommaren 2019, och det är också skälet till att kommissionen nu har föreslagit ett förbud mot riktat fiske av östlig torsk under 2020.

I linje med regeringens övergripande målsättning anser regeringen att Sverige ska stödja kommissionen i detta och verka för att endast oundviklig bifångst av östlig torsk tillåts och att de bifångstnivåer som tillåts fastställs på en försiktig nivå och så nära kommissionens förslag som möjligt.

I frågan om det västra torskbeståndet anser regeringen att Sverige ska verka för att fiskemöjligheterna fastställs i linje med fiskeripolitikens MSY-mål och i linje med den fleråriga förvaltningsplanen för torsk, sill och skarpsill i Östersjön. Den vetenskapliga rådgivningen utgör naturligtvis grunden.

Kommissionen har också föreslagit lekstängningsperioder för torsk-fisket i Östersjön. Regeringen anser att Sverige bör verka för att dessa inte oproportionerligt drabbar det svenska småskaliga kustfisket.

Vad gäller torsk i både östra och västra Östersjön är trycket från övriga medlemsstater stort. De flesta vill generellt sett se mindre begränsningar och högre TAC än den försiktighet som regeringen förespråkar. Det är därför viktigt att Sverige kan spela en aktiv roll i förhandlingarna ända till slutet.

För lax i egentliga Östersjön föreslår kommissionen en sänkning av kvoten jämfört med innevarande år med 5 procent. Regeringen anser att Sverige, bland annat i syfte att skydda de svagaste laxbestånden och ge dessa en möjlighet till återhämtning, ska verka för att fiskemöjligheterna fastställs på en försiktig nivå och så nära den nivå som föreslagits av kommissionen som möjligt.

Vad gäller fastställande av fiskemöjligheter för sill och skarpsill anser regeringen att Sverige ska verka för att fiskemöjligheterna sätts inom ramen för Östersjöplanen och med hänsyn till de MSY-intervall som anges i planen.

I syfte att underlätta den landningsskyldighet som gäller i Östersjön anser regeringen också att Sverige bör verka för en kvotsammansättning som så långt som möjligt motsvarar fångstsammansättningen av dessa arter, detta eftersom sill och skarpsill fångas tillsammans.

Vad gäller rödspättan anser regeringen att Sverige ska verka för att TAC för 2020 grundar sig på den vetenskapliga rådgivningen.

Kommissionen har också föreslagit att reglera fritidsfisket av torsk i både västra och östra Östersjön på EU-nivå, detta bland annat med hänsyn till att bestånden är på låga nivåer och att fritidsfisket i dessa fall har en icke försumbar påverkan på fiskeridöden för bestånden.

Jag vill understryka att regeringens ståndpunkt kvarstår om att reglering av fritidsfiske i första hand är varje medlemsstats ansvar och att EU-lagstiftning på detta område endast bör övervägas i speciella fall och om den kan tillföra ett mervärde.

Givet beståndssituationen och fritidsfiskets påverkan på fiskeridödligheten anser regeringen att det finns ett mervärde i att reglera fritidsfisket av torsk i Östersjön inom ramen för denna ettåriga förordning, detta utifrån att alla aktörer som nyttjar olika bestånd också bör dela på ansvaret och bidra till att fisket sker på ett hållbart sätt.

Jag vill också påminna om att de flesta medlemsstater önskar se mindre omfattande begränsningar av fisket av torsk i både östra och västra Östersjön, mindre omfattande begränsningar av fisket av sill, skarpsill och rödspätta samt oförändrad eller ökad TAC på lax.

Jag vill därför avsluta med att upprepa det jag sa inledningsvis, nämligen att jag är angelägen om att regeringen i de kommande förhandlingarna ska kunna fortsätta att göra skillnad och fortsätta att förbättra för alla bestånd i Östersjön och bidra till att fisket sker på ett långsiktigt hållbart sätt. Jag vill också påminna om att beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet och som ett paket. Beslut fattas inte art för art eller fråga för fråga. Det är således viktigt att göra en sammantagen bedömning av paketet som sådant.

Anf. 74 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack så mycket för genomgången!

Det är en väldigt detaljerad ståndpunkt i många olika delar. Jag har ett mer generellt medskick. Det finns även med i ståndpunkten. Det handlar just om vikten av att Sverige driver på i fråga om att följa den vetenskapliga rådgivningen. Det är helt avgörande, oavsett vilken art vi pratar om. Det är Centerpartiets medskick i detta arbete.

Anf. 75 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Tack, ministern, för genomgången!

Det var verkligen en fyllig genomgång och många kloka inspel från gårdagens utskottsmöte. Jag tycker att detta är bra. Vi ställer oss bakom det på i princip alla sätt. Det känns bra att vi är drivande i dessa frågor.

Jag skulle vilja ställa en fråga. Vi kommer såklart att ha näringsidkare som drabbas i detta. Finns det EU-medel att hämta hem för att kompensera våra yrkesfiskare?

Anf. 76 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Tack för fullödlig information även i dag!

I går på mötet i MJU var det min kollega Roland Utbult som ställde frågor till ministern. Det gällde bland annat compensation, som John Widegren nu var inne på. EU är en sak. Men ministern pratade då om nationell compensation som bara skulle sträcka sig över ett halvår. Det känns som en väldigt kort period, med tanke på hur dyr utrustning fiskarna har – det är både båtar och fiskeutrustning – och att den sedan kommer att bli liggande. Eftersom de inte har några intäkter är det svårt att kunna underhålla allt. Vår förhoppning är att nödatgårderna ska vara under en kortare period och att Östersjön ska återhämta sig så att fiskarna kan återgå till sin ursprungliga verksamhet.

Jag vill alltså höra hur det är även när det gäller svenskt stöd.

Det är glädjande att ministern har tagit med säl och skarv. Ministern sa att hon har noterat det. Jag hoppas att det blir mer än en notering. Jag hoppas att det blir action. Det är nämligen jättetydligt när man möter yrkesfiskare att det som de upplever som mycket stora problem, men ändå lågt hängande frukter, gäller just säl och skarv.

Anf. 77 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Det är mycket bra att kommissionen föreslår det riktade förbudet mot fiske av östlig torsk och att regeringen kommer att driva detta. I det sammanhanget är det också viktigt med torskens tillgång på föda. Då tänker jag på sill och skarpsill. Jag vill mest bara försäkra mig om att det

Anf. 78 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Tack för jättebra frågor! Jag börjar med Annikas fråga. Eller jag uppfattade att det inte var en fråga utan bara ett tacksamt förtydligande av att Centerpartiet ställer sig bakom den svenska ambitionen. Det uppfattar jag att alla partier i Sveriges riksdag gör. Jag tänkte bara, eftersom det hänger ihop lite grann med en annan fråga, ta några sekunder till att beskriva det förhandlingsläge som vi kommer att ha där nere och som man måste vara medveten om.

ICES råd utgör grund för alla. Kommissionen har den här gången, tycker vi, landat på ett bra sätt inom ICES rekommendationer, förhållandevis lågt enligt försiktighetsprincipen i de flesta delar. Om man tänker sig en skala är Sverige längst ut på den ena sidan. Vi hade kunnat tänka oss att gå lite längre på vissa punkter, bland annat vad gäller sill och skarpsill. Efter Sverige kommer kommissionen, och sedan kommer alla de andra länderna på ett pärlband ända till att man vill ha ökade kvoter, alltså noll hänsyn till den vetenskapliga rådgivning som finns.

Ambitionen i nuläget är att vi ska få ett så bra utgångsläge som möjligt. Man förhandlar allt i ett svep. Så fort vi säger nej på någon punkt är vi inte längre med och förhandlar. Jag vill ha mandat att kunna sitta vid bordet hela vägen. Det kommer inte att bli exakt som vi vill. Det kommer säkert inte heller ens att bli exakt så som kommissionen vill. Men vi är den hävstång som kommissionen behöver för att få ett resultat så nära kommissionens förslag som möjligt. Det är utgångsvärdet.

John nämner näringen. Det är givetvis helt korrekt. I den här processen gör det ont för den som fiskar på dessa bestånd. Det får stora konsekvenser. Man måste vara medveten om det och förstå att det är bekymmersamt. Jag tänker baka ihop Johns och Kjell-Arnes frågor. Det som kan konstateras kopplat till detta är att man i EU, inom ramen för Europeiska Havs- och fiskerifonden, har möjlighet att ansöka om medel för stillaliggande båtar – så tror jag att det uttrycks. De måste då ligga helt stilla och inte fiska alls. Och man måste vara uppkopplad mot den i programperioden, så att säga. Det är inte Sverige för innevarande år. Vi får fundera på hur vi vill hantera det framgent. Samtidigt ska man veta att det är ganska lite pengar i den, och det är alltid extremt administrativt krångligt att hantera den typen av system.

Med det sagt har vi en situation där vi redan för innevarande år tog ett helt unikt beslut om nödstopp för torsken i Östersjön, vilket har föranlett oss att titta på denna fråga redan för innevarande år. Det som är min ambition är att vi ska kunna ta fram ett stödpaket för de fiskare som drabbades av det akuta nödstoppet, som alltså utan förvarning inte längre kunde bedriva sin verksamhet. Då har det för mig varit viktigt att ta ett så brett grepp som möjligt och titta på hur man kortsiktigt och framför allt långsiktigt kan stödja dessa fiskare.

Halvårsdiskussionen kommer in när det gäller det kortsiktiga. Jag talade om det i går. Jag vill förtydliga det. Jag sa att vi tittar på om det är möjligt att ge stöd, nationella pengar, för att ligga stilla, alltså för stopp. Det är i sådana fall i det korta perspektivet. Då pratar vi i det arbete som vi tittar på nu om det som redan har hänt, om de sex månader som det

första stoppet täcker. Det är för mig viktigt, men det är inte den viktigaste åtgärden.

Den viktigaste åtgärden är att vi hittar någon form av stöd för att kunna erbjuda differentiering till de fiskare som är drabbade. Vi vidtar givetvis dessa åtgärder på alla områden i syfte att säkerställa att vi i framtiden har livskraftiga bestånd som det går att fiska på. Det är liksom lite det som är poängen. När det gäller till exempel torsken i Östersjön tror jag dock inte att det handlar om en nära framtid. Det är i alla fall inte nästa år, kanske inte året därpå heller. Då behöver man titta väldigt noga på dessa frågor: Kan man ställa om till att fiska annat? Kan man göra annat än bara fiska? Det handlar om att hålla igång en kärna som gör att man, när det släpper, har förutsättningar att utifrån en svensk näring påbörja fiske igen.

Detta är en grannliga uppgift. Men vi har ett arbete på gång. Jag hoppas att vi i närtid ska kunna presentera lite förslag om vad vi nationellt ser för möjligheter att stödja denna näring både i den akuta situationen och, framför allt, i ett omställningsarbete.

Det var långt, men jag tänker att det är lite viktigt att man vet hur vi har resonerat där.

Sedan nämndes en tacksamhet över att vi nämner säl och skarv. Jag nämner säl och skarv. Jag ska försöka säga som jag sa i går: Jag har inga problem med att påpeka att det givetvis finns fler hot mot fiskbestånd än fiske. Det är dålig havsmiljö, och det är exempelvis säl och skarv. Säl och skarv är dock inte föremål för förhandling i detta läge, utan de förhandlas i helt andra forum. Men självklart har vi nämnt det, och man kan nämna det. Jag har noterat att utskottet tycker att man bör nämna detta som en rent allmän grund för det vi diskuterar. Det är bara det jag gav uttryck för: Jag har hört vad ni säger. Vi tar det med oss, men det är inte uppe för förhandling här och nu. Jag vill vara jättetydlig så att ingen tror att vi tror det eller att det ska ske.

Har jag svarat på frågan om sill och skarpsill? Förslaget som finns just nu vad gäller sill och skarpsill generellt är betydande sänkningar där vi tycker att det ska vara betydande sänkningar. Sänkningarna är mellan 10 och 70 procent. Här ser jag en av de största utmaningarna i förhandlingarna, inte minst eftersom vi verkligen inte är överens med Danmark, som i sin tur är polare med Tyskland. De har olika intresseområden men de stöttar varandras intresseområden, vilket innebär att detta kommer att bli en av de tuffaste, tror jag, utmaningarna för oss i förhandlingen.

Vi har valt att stödja kommissionens förslag i dessa delar med ambitionen att försöka hjälpa kommissionen att bygga lite styrka mot de intressen som vill glida i detta. Det är så vi har resonerat. Vi tror att det är det mest framgångsrika sättet att få en så hållbar nivå utifrån en försiktighetsprincip som möjligt.

Sedan ska jag säga att det i detta också finns förslag kopplat till föda. Det handlar om lekperiodsstopp – nu tappar jag ett ord, men ni vet vad jag menar med det – för dessa områden. Det här ska Marianne Goffeng Raakil få förtydliga.

Anf. 79 Ämnesrådet MARIANNE GOFFENG RAAKIL:

Vad gäller de föreslagna lekstängningarna finns det en stängningsperiod i västra Östersjön, alltså väster om Bornholm. Den är från januari

till mars. Sedan finns det en stängningsperiod i östra Östersjön, och den är från maj till augusti. Hela året är riktat torskfiske förbjudet, men under stängningsperioden får man alltså inte ha några bifångster alls, vilket innebär att också pelagiskt fiske föreslås vara förbjudet under denna period.

2019/20:6

11 oktober

Anf. 80 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Jag tror att jag svarade på alla frågor, eller har jag någon fråga kvar?

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Jag har två personer på talarlistan, så de lär återkomma i så fall.

Anf. 82 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Tack för ett långt svar!

Ministern beklagade att svaret var långt, men det var bra, för nu uppfattade jag en annan nyansering än jag gjorde i utskottet i går. Så som jag uppfattade det i går var det en omställning för fiskarna, alltså att de skulle sluta att fiska och göra någonting annat. Nu uppfattar jag ministern som att det är en omställning under en period för att de snabbt ska kunna återuppta fisket när möjlighet så ges. Är det rätt uppfattat?

Anf. 83 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Tack för svaret, statsrådet!

Jag vill tillägga att det vore väldigt bra om man i den mån det är förhandlingsmässigt möjligt kan ta upp detta med torskens tillgång på föda. Det är något som återkommer varje år, så man kan liksom bädda inför kommande förhandlingar, tänker jag, och bygga allianser. Men det viktigaste, som flera har lyft upp här, är vetenskapligheten och att följa Ices råd.

Anf. 84 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Jag har jättekorta svar. Jag börjar bakifrån den här gången.

Ja, det är klart att vi lyfter upp den som en del i det där det är befogat, givet den vetenskapliga grund som finns.

Till Kjell-Arne säger jag: Ja, men det kan såklart också vara både och.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, EU–Norge: årliga samråd för 2020.

Anf. 86 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Nu har jag lite kortare talepunkter.

På rådsmötet i oktober brukar ett meningsutbyte ske inför de årliga förhandlingarna mellan EU och Norge om nästa års fiskemöjligheter. Förhandlingarna rör gemensamt förvaltade bestånd i Nordsjön och Skagerrak och äger rum den 18–22 november i London och den 2–6 december i Bergen. De arter som förvaltas gemensamt är sill, skarpsill, torsk, kolja, gråsej, vitling, rödspätta och nordhavsräka. EU företräds av kommissionen vid förhandlingarna.

För att få vägledning har kommissionen ställt två frågor till rådet. Den första frågan rör förvaltningen av de gemensamma bestånden i Nordsjön och Skagerrak. Här anser regeringen att kommissionen ska sträva efter att nå överenskommelser med Norge som är i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. När det gäller fiskerimöjligheter innebär detta att det är angeläget att man når målen om maximal hållbar avkastning, MSY, att reformens mål om landningsskyldigheten möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen utgör grunden för besluten. För att uppnå detta anser regeringen att långsiktiga förvaltningsstrategier är viktiga instrument och att kommissionen bör sträva efter att se över de förvaltningsstrategier som är inaktuella och upprätta nya för de bestånd som saknar strategier.

Fråga två rör bestånd som kan användas för byte av fiskemöjligheter med Norge. Denna fråga rör bland annat arktisk torsk, som Norge enligt EES-avtalet är skyldigt att erbjuda EU i utbyte mot tillträde till EU:s marknad. EU kompenserar också Norge för den arktiska torsken med andra arter. Här finns det en viss obalans, eftersom de länder som får del av den arktiska torsken inte är samma länder som betalar för den. I denna fråga anser regeringen att EU inte bör acceptera mer arktisk torsk än man kan kompensera för utan att det blir orimliga konsekvenser för de medlemsstater som byter bort arter utan att få del av den arktiska torsken.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Iccats 22:a årsmöte.

Anf. 88 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Dagordningspunkten avser en diskussion inför årsmötet för internationella kommissionen för bevarande av tonfisk i Atlanten, ICCAT, i november 2019. Det är inte en beslutspunkt på rådet. De viktigaste frågorna på Iccats årsmöte den 18–25 november 2019 rör förvaltningen av tropiska tonfiskar, svärdfisk och makrillhaj.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken.

Anf. 90 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Det finländska ordförandeskapet kommer vid rådet att presentera en lägesrapport för CAP-reformen och sina planer för resterande del av sitt ordförandeskap. Finland har även ställt frågan till ministrarna vilka områden eller vilka frågor som kräver ytterligare arbete. Med utgångspunkt från det arbete som skett under det österrikiska och det rumänska ordförandeskapet har Finland arbetat vidare på teknisk nivå. Många frågor har lösts ut. Finland gör bedömningen att förslaget till förordningstext för både den horisontella förordningen och förordningen om den samlade marknadsordningen i stort sett är stabila.

Däremot återstår det en del arbete kopplat till förordningen om den strategiska planen. De två större områden som kräver arbete är den nya gröna arkitekturen och den nya förvaltningsmodellen. På dessa områden krävs det fortsatta diskussioner på teknisk nivå men även diskussioner för att tydliggöra politiska meningsskiljaktigheter. Finland planerar att lyfta utestående frågor kopplade till miljö och klimat på ministerrådet i november och utestående frågor kopplade till den nya förvaltningsmodellen på ministerrådet i december.

Regeringen delar Finlands bedömning att det krävs ytterligare tekniska diskussioner innan politiska ställningstaganden kan göras på dessa områden och välkomnar ordförandeskapets fortsatta planering för arbetet med CAP-reformen. Regeringen anser att det är viktigt att det ges tillräckligt med tid i de fortsatta förhandlingarna för att hantera utestående frågor. Det är även viktigt att det finns tillräckligt med tid för att genomförandet av den nya politiken ska kunna ske på ett bra sätt i respektive land.

Några frågor som är prioriterade utöver de områden som jag nämnt tidigare och där regeringen ser att det bör ske ytterligare diskussion gäller områden som har betydelse för konkurrensvillkoren mellan lantbrukare i olika länder. En fråga handlar om vikten av fortsatt marknadsorientering och på vilket sätt man kan införa produktionskopplade stöd. Om vi ska nå en ökad miljö- och klimatambition för CAP krävs det även att alla länder avsätter medel till denna typ av åtgärder. Öronmärkning till miljö och klimat i både pelare 1 och pelare 2 är därför en central fråga. En tredje fråga handlar om möjligheten att främja djurvälstånd; länder som går före och ställer högre djurvälståndskrav ska även kunna kompensera jordbruket för sådana åtgärder.

Anf. 91 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag tackar statsrådet så mycket för genomgången.

Jag har en fråga som rör övergångsförordningen. Kommissionen kommer ju att komma med en sådan för att täcka glappet mellan nuvarande CAP och den nya politiken innan den kommer på plats. Det kommer att krävas tid för att kunna implementera den på ett bra sätt. Vi tycker att det är lite oroande att man signalerar att detta bara ska vara för ett år. Det känns som att det är för kort. Hur ser regeringen på det tidsperspektivet?

Anf. 92 STAFFAN EKLÖF (SD):

Fru ordförande! Jag tackar ministern för föredragningen.

Jag tackar också för att det i regeringens underlag tydligare inkluderas att djurhälsan ska prioriteras i förhandlingarna. Det är viktigt, för nu är man på ett stadium där ordförandeskapet summerar upp och försöker se var det fortfarande finns knutar.

Sverigedemokraterna har lyft fram frågan om möjligheten att ersätta lantbrukare för sådant som redan är lagkrav i Sverige, såsom beteskravet. Det är väldigt viktigt. Jag hoppas att vi lyckades peka på hur stor betydelsen egentligen är. Betydelsen är större än djurhälsofrågan, och den djurhälsa som den leder till är större än de positiva effekter på biologisk mångfald som man får. Det är större än en rättvis och rimlig ordning för svenska lantbrukare. Det är till och med större än att det ska finnas ekonomiskt fungerande lantbruk i Sverige.

Det handlar dessutom till och med om att vårda föregångareffekten. Föregångareffekten fungerar ju bara om det lyckas. Om man får negativa effekter eller misslyckas på något sätt fungerar inte föregångareffekten. Detta är en nyckelfråga, som vi ser det.

Därför är vi glada att frågan är med. Vi hoppas på fortsatta ansträngningar från regeringens sida i förhandlingarna och tackar för de ansträngningar som gjorts för den här frågan tidigare.

Anf. 93 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Jag tackar landsbygdsministern för att ni är så lyhörda när ni är i utskottet. Det känns väldigt bra.

Jag tycker att inriktningen är bra och att ståndpunkten blir bra. Vi står upp för den svenska konkurrenskraften och allting. Det blir så oerhört viktigt i det här läget att vi inte tar fram det gamla hederliga svenska självskadebeteendet utan faktiskt försöker hämta hem så mycket vi kan i de sista förhandlingarna, nu när det kommer ned till detaljdiskussioner. Vi vet att svenskt jordbruks lönsamhet är väldigt dålig just nu kontra övriga EU-länder. Det är den vi behöver jobba med för att behålla produktionen här i Sverige.

Jag vill också koppla till det som Annika Qarlsso sa om övergångsperioden. Kan det vara så att den blir för kort? Kommer det att finnas ekonomiska medel precis som det är nu även om den blir längre? Hur kommer det att fungera rent ekonomiskt i en sådan övergångsperiod?

Anf. 94 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Jag tackar så mycket för frågorna. Jag kommer strax att lämna över till Lars Olsson för lite mer detaljerade svar på Annikas fråga och Johns fråga.

Det största problemet just nu är egentligen att vi bara *tror* saker om eventuella övergångsregler. Men det börjar väl bli ganska tryggt att säga att vi nog inte hinner ha något nytt på plats innan det gamla löper ut. Detta har egentligen kunnat sägas ganska länge, tycker jag, även om det inte har uttalats tydligt. Nu hör man den typen av tankegångar också från kommissionen. Då blir det alldeles uppenbart att det kommer att krävas någon form av övergång. Min ingång är såklart att det är enklast om man inte inför andra regler utan helt enkelt förlänger. Men detta är kopplat till budget och annat, och det är ganska komplicerat, så Lars får gärna komplettera. Vad tror vi? Vad säger de?

Anf. 95 Departementsrådet LARS OLSSON:

Meningen var att kommissionen skulle presentera övergångsförordningarna på oktoberrådet. Sannolikt beroende på att vi inte har någon ny kommission avvaktar man med det. Vi har inte sett texterna, men det är nog ganska naturligt att man kommer att ange ett års förlängning för att sätta lite tryck i förhandlingarna.

I den ståndpunkt som regeringen har lyfter vi fram just tidsaspekten. Det är viktigt med tillräcklig tid både för fortsatta förhandlingar och för genomförande. Det finns med i ståndpunkten.

Budgeten är en osäkerhetsfaktor. Kommer man inte överens rullas den budget som finns i dag vidare. Kommer man överens är det den nya budgeten som kommer att gälla under perioden med

Anf. 96 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Sammanfattningsvis kan man konstatera att vi lever i en ganska osäker tid just nu. Det är givetvis önskvärt att få klarhet så fort som möjligt. Men det ligger inte riktigt i våra händer.

Till Staffan Eklöf kan jag säga att jag noterar att ni har noterat att vi förtydligade texten för att det bättre ska framgå att det här är en prioriterad fråga och att vi säkerställer att vi fortsätter att säga det vid varje möjligt tillfälle. Det här är något som Sverige driver väldigt hårt. Så här långt har vi inte fått tillräckligt stort stöd för det. Men vi "nöter" – förr eller senare så!

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, EU:s skogsstrategi för tiden efter 2020.

Anf. 98 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Ordförande! Det finländska ordförandeskapet har valt att hålla en diskussion om fortsättningen på EU:s skogsstrategi efter 2020. Syftet med diskussionen är att skapa en bild av vilka förväntningar ministrarna har på en förnyad skogsstrategi i EU. Låt mig dock vara tydlig med att det inte finns några konkreta förslag till en ny strategi på bordet i dag.

Från regeringens sida ser vi att det är relevant med en förnyad skogsstrategi efter 2020. Men det bygger på att det finns en balans mellan gemensamma intressen och rätten till nationellt självbestämmande över skogsfrågorna. Förutsatt att den balansen finns ser vi att det är relevant med en skogsstrategi i EU för samarbetet globalt, inom EU och i medlemsstaterna.

Som jag nämnde finns det inget förslag till förnyad strategi på bordet. Diskussionen på rådmötet förväntas därför bli relativt allmänt hållen. Regeringen anser att det nationella självbestämmandet över skogsfrågor även i fortsättningen ska värnas.

Sett till själva strategin anser regeringen att det är två saker som särskilt bör lyftas fram. Det första är att EU:s interna arbete med skogsfrågor ska vara koordinerat och samstämmigt. Det andra är EU:s arbete med globala skogsrelaterade frågor.

Anf. 99 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Jag tackar för föredragningen. Nu var inte ministern med när vi tog upp det här i går, för då var hon tvungen att gå på regeringssammanträde.

Det är väldigt bra att det nationella självbestämmandet lyfts fram i ståndpunkten både muntligt och skriftligt, till och med flera gånger.

Skogsnäringen är tydlig med att den vill ha den här nya skogsstrategin. Men samtidigt jobbas det med en förnyad biodiversitetsstrategi, och detta måste balanseras. Biodiversiteten skulle kunna få någon sorts vetorätt över alla andra nyttor med skogen, vare sig det är fråga om uttag av virke,

substitution av fossila material eller vad det än är. Det är alltså jätteviktigt att regeringen är på och ser till att biodiversiteten inte trumfar över allt och att man ser skogens olika nyttor. Som sagt är skogsindustrin och skogsnäringen med på tåget. Det är jättebra.

Anf. 100 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag tycker också att det är mycket bra att det nationella självbestämmandet poängteras. När det gäller Norden är det en lite speciell situation när man talar om skog.

Vi skulle också gärna se att regeringen betonar vikten av att man tillsammans med skogsstrategin utvecklar bioekonomin. Både innovations- och forskningssatsningar kopplade till skogen skulle kunna stärka konkurrenskraften och leda till fler gröna jobb. Jag hade gärna sett att det också fanns med som en del i ståndpunkten.

Anf. 101 JOHN WIDEGREN (M):

Fru ordförande! Jag stämmer såklart in i hyllningskören för det nationella självbestämmandet. Det börjar bli ett slagord när vi talar om skog och EU.

Jag tycker att det som Kjell-Arne lyfter fram om biodiversitetsfrågan är jätteviktigt och att den inte kan få en nedsättande klang i skogsstrategin. Biodiversitetsfrågan ser nämligen ut på så oerhört olika sätt runt om. I Sverige har vi i princip inga bekymmer med biodiversitet när det kommer till skogen. Det är därför oerhört viktigt att den frågan inte får en nedsättande effekt i skogsstrategin utan att man kan skilja på detta. Detta var mer ett medskick än en fråga.

Anf. 102 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Jag tackar för frågorna. Jag tror att jag väljer att svara på frågorna samlat om det är ok. I någon mening upplever jag att ni i mycket säger samma sak, nämligen att skogen är viktig för Sverige och att vi ska värna det nationella självbestämmandet. Det är också väldigt viktigt att alla processer som sker på EU-nivå – det sker processer på olika ställen – är koordinerade och samstämmiga, som det står i texten. Meningen är i min värld svar på precis det ni säger. Man skulle också kunna lista andra strategier som löper in i detta.

För svensk del handlar det givetvis om att se till att ha en bevakning av detta och ha ett intresse för det. Tillsammans med Finland är vi nog de som har det största intresset av det, alltså att se till att vi har samordnade och synkroniserade processer som fungerar i varandra. Vi behöver också samordna detta arbete gentemot vårt nationella arbete. Det är ett arbete som jag försöker få upp högre på dagordningen. Men detta hänger ihop.

Jag uppfattar alltså egentligen att ni stöder det som är andemeningen i det som jag försöker säga, och jag tror att vi alla är väldigt överens.

Anf. 103 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Jag tackar för svaret.

Jag måste ställa en fråga till Annika Qarlsson. Det som hon nämnde hörde vi inte på utskottet i går. Vill du ändra ståndpunkten, Annika Qarlsson? Nej, så var det tydligen inte.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Det var ett medskick som jag tror att statsrådet noterade.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Meddelande från kommissionen:
Intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar.

Anf. 105 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru ordförande! Den 23 juli i år presenterade kommissionen sitt meddelande om att intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar. Syftet med meddelandet är att skärpa EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar på ett hållbart och ansvarsfullt sätt.

Regeringen välkomnar meddelandet. Det finns i många delar av världen utmaningar med hållbar markanvändning. Det leder i sin tur till förlust av biologisk mångfald, avskogning, klimatförändringar och degradering av mark.

Det internationella samarbetet kring skogliga frågor är viktigt. Skogen och dess värdekedja ska bidra till en globalt hållbar utveckling, genomförande av Agenda 2030 och Parisavtalet. I detta sammanhang är det viktigt med dialog och samverkan med producentländerna utanför EU. Det är positivt att denna aspekt lyfts fram i meddelandet, både för att motverka ohållbar markanvändning och för att främja ansvarsfull handel.

Låt mig avslutningsvis betona att regeringen värnar det nationella självbestämmandet över skogsfrågorna. Oavsett vilka förslag som kommissionen på sikt lägger på bordet kommer jag och regeringen att verka för att det ska vara ändamålsenligt, att överstatlig reglering undviks och att administrationen hålls på ett minimum.

Anf. 106 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Ordförande! Jag tackar ministern för detta. Jag är, än en gång, mycket glad över det nationella självbestämmandet.

I debatten hör vi ofta att skogen är i kris, och man drar alla skogar över en och samma kam. Men vi måste vara mycket tydliga med att här handlar det särskilt om Sydostasien och Amazonas. Det gäller inte de europeiska och de svenska skogarna. Det måste regeringen vara jättetydlig med. I Europa har skogstillväxten ökat efter andra världskriget, och i Sverige än mer. I Sverige hade vi 1920 1 ½ miljon skogskubikmeter. Nu 100 år senare har vi 3 miljoner skogskubikmeter. Samtidigt har vi under tiden avverkat 6 miljoner skogskubikmeter. Vi hade alltså en kaka 1920, nu har vi tre kakor och vi har ätit upp fyra kakor på vägen. Den svenska skogen har verkligen ökat.

Vi hör i debatten att man kritiserar skogsbruket. Men regeringen måste vara jättetydlig med att det inte gäller det svenska skogsbruket och att vi inte har denna form av avskogning här.

Det är också viktigt att vi inte importerar miljöproblem genom att importera virke till Europa från andra ställen på jordklotet där det sker tveksamma avverkningar.

Anf. 107 JOHN WIDEGREN (M):

Jag vill också göra ett medskick om att man är tydlig med att det många gånger inte är skogsbrukets fel att vi har avskogat utan att det beror på andra intressen, till exempel fattigdom och livsmedelsförsörjning.

I Europa, och framför allt i de nordiska länderna – Sverige och Finland – har vi varit förståndiga och brukat vår skog på ett hållbart och långsiktigt sätt. Det är oerhört viktigt att ha med sig i debatten hela tiden att det inte är på grund av skogsbruket som det har kalhuggits i världen på det sättet.

Det är viktigt att vi utnyttjar internationella organ och jobbar med FAO – det finns projekt, till exempel Sustainable Wood for a Sustainable World – och att Sverige blir lite drivande och ser till att de fungerar, så att världen kommer igång med ett modernt, hållbart och klokt tänk när det gäller skogen.

Anf. 108 STAFFAN EKLÖF (SD):

Fru ordförande! Jag vill bara instämma i vad både Kristdemokraterna och Moderaterna har sagt här tidigare om att man måste göra skillnad på dessa saker och att skogar är olika över världen. Det gäller även från en biologisk mångfaldssynvinkel. Resultatet av en avskogning är helt annorlunda om man talar om en skog som har miljoner år av kontinuitet – regnskog – än om det handlar om avskogning av en bit mark i svensk skog, som i jämförelse med skog i tropikerna innehåller ganska många pionjärliknande arter som har andra möjligheter att sprida sig än arter vissa gånger har i tropiska skogar. Generella lösningar tror jag sällan är optimala när man talar om skog globalt. Skogar är olika, och det måste också finnas med i diskussionen om biologisk mångfald.

Anf. 109 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Jag kan egentligen bara konstatera att jag tar detta som medskick. Jag uppfattar inte att det råder någon stor skillnad i sak mellan oss. Vi värnar god och hållbar avverkning. Vi ska göra det vi ska på nationell nivå. Men vi kan också hjälpa andra att bli bättre på det. Jag noterar att jag tycker att vi verkar vara överens om det.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Marknadssituationen.

Anf. 111 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru ordförande! På rådet kommer marknadssituationen att behandlas. Syftet med behandlingen är att kommissionen ska ge en lägesuppdatering om marknadssituationen. Utvecklingen på marknaden för animalier är fortsatt i huvudsak stabil. Kinas stora efterfrågan på import av griskött till följd av utbrott av afrikansk svinpest har lett till ökade priser. Efter avvecklingen av sockerkvoter har skillnaden mellan EU:s priser och världsmarknadspriserna minskat. Och det är positivt att kommissionen med jämna mellanrum informerar om utvecklingen på marknaden.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Övriga frågor.

Anf. 113 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Det finns en hel drös med övriga frågor. Men det finns ingen anledning för mig att ta upp dem om ni inte har några specifika frågor. Finns det några frågor svarar jag gärna på dem.

2019/20:6

11 oktober

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Nej, det finns inga särskilda frågor. Vi tackar för informationen.

Därmed är vi färdiga och tackar statsrådet för i dag.

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikes frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Utrikesminister ANN LINDE (S)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 6 Utrikesminister ANN LINDE (S)	1
Anf. 7 LUDVIG ASPLING (SD).....	2
Anf. 8 ANNIKA QARLSSON (C).....	3
Anf. 9 Utrikesminister ANN LINDE (S)	3
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 11 Utrikesminister ANN LINDE (S)	3
Anf. 12 FREDRIK MALM (L)	4
Anf. 13 DANIEL RIAZAT (V).....	5
Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	5
Anf. 15 ANNIKA QARLSSON (C).....	6
Anf. 16 HANS ROTHENBERG (M).....	6
Anf. 17 LUDVIG ASPLING (SD).....	6
Anf. 18 Utrikesminister ANN LINDE (S)	7
Anf. 19 MARTIN KINNUNEN (SD)	8
Anf. 20 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	8
Anf. 21 Utrikesminister ANN LINDE (S)	8
Anf. 22 Utrikesrådet ELINOR HAMMARSKJÖLD	9
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 24 Utrikesminister ANN LINDE (S)	9
Anf. 25 ANNIKA QARLSSON (C).....	10
Anf. 26 LUDVIG ASPLING (SD).....	10
Anf. 27 Utrikesminister ANN LINDE (S)	10
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 29 Utrikesminister ANN LINDE (S)	10
Anf. 30 LUDVIG ASPLING (SD).....	11
Anf. 31 Utrikesminister ANN LINDE (S)	11
Anf. 32 Utrikesrådet ELINOR HAMMARSKJÖLD	11
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	11

§ 2 Allmänna frågor

.....	12
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 35 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	12
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 37 Utrikesminister ANN LINDE (S)	12
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	13

§ 3 Allmänna frågor

.....	14
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 40 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	14
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 42 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	14

Anf. 43	ANNIKA QARLSSON (C)	15
Anf. 44	MARTIN KINNUNEN (SD)	16
Anf. 45	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	16
Anf. 46	JOHN WIDEGREN (M)	16
Anf. 47	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	16
Anf. 48	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	17
Anf. 49	FREDRIK MALM (L)	17
Anf. 50	JOHN WIDEGREN (M)	17
Anf. 51	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	17
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 53	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	18
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 55	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	18
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	18

2019/20:6

11 oktober

§ 4 Allmänna frågor (art. 50)

.....	19
Anf. 57 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 58 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	19
Anf. 59 ANNIKA QARLSSON (C).....	20
Anf. 60 HANS ROTHENBERG (M).....	21
Anf. 61 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 62 ERIK OTTOSON (M).....	21
Anf. 63 FREDRIK MALM (L)	21
Anf. 64 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	21
Anf. 65 ANNIKA QARLSSON (C).....	23
Anf. 66 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	23
Anf. 67 ORDFÖRANDEN.....	23

§ 5 Jordbruk och fiske

		24
Anf. 68	ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 69	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	24
Anf. 70	ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 71	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	24
Anf. 72	ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 73	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	25
Anf. 74	ANNIKA QARLSSON (C).....	27
Anf. 75	JOHN WIDEGREN (M)	27
Anf. 76	KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	27
Anf. 77	AMANDA PALMSTIERNA (MP)	27
Anf. 78	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	28
Anf. 79	Ämnesrådet MARIANNE GOFFENG RAAKIL	29
Anf. 80	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	30
Anf. 81	ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 82	KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	30
Anf. 83	AMANDA PALMSTIERNA (MP)	30
Anf. 84	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	30
Anf. 85	ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 86	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	30
Anf. 87	ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 88	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	31

Anf. 89	ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 90	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	31
Anf. 91	ANNIKA QARLSSON (C).....	32
Anf. 92	STAFFAN EKLÖF (SD)	32
Anf. 93	JOHN WIDEGREN (M)	33
Anf. 94	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	33
Anf. 95	Departementsrådet LARS OLSSON.....	33
Anf. 96	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	34
Anf. 97	ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 98	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	34
Anf. 99	KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	34
Anf. 100	ANNIKA QARLSSON (C).....	35
Anf. 101	JOHN WIDEGREN (M)	35
Anf. 102	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	35
Anf. 103	KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	35
Anf. 104	ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 105	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	36
Anf. 106	KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	36
Anf. 107	JOHN WIDEGREN (M)	36
Anf. 108	STAFFAN EKLÖF (SD)	37
Anf. 109	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	37
Anf. 110	ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 111	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	37
Anf. 112	ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 113	Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	38
Anf. 114	ORDFÖRANDEN.....	38